

عوامل اجتماعی مرتبط با امید جوانان به آینده (مطالعه دانشجویان دانشگاه‌های شهر یزد)

حسین افراسیابی^۱

فهیمه خوبیاری^۲

شفیعه قدرتی^۳

سعید دشتی زاد^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۱۲/۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۳/۴

تحقیق حاضر با هدف مطالعه امید به آینده و عوامل مرتبط با آن در میان جوانان انجام شد. روش این تحقیق پیمایشی بود و برای گردآوری داده‌های آن از پرسشنامه محقق‌ساخته امید به آینده استفاده شد. در این تحقیق ۴۵۰ نفر از اعضای جامعه آماری ۴۱۶۰۰ نفری دانشجویان در حال تحصیل دانشگاه‌های شهر یزد (دانشگاه سراسری، دانشگاه آزاد، دانشگاه پیام نور و دانشگاه علمی کاربردی) در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۳ با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب شدند. یافته‌های تحقیق، میانگین امید به آینده این افراد را در سطح بالاتر از متوسط مقیاس نشان می‌دهد که بر اساس متغیرهای جنسیت، مقطع و رشته تحصیلی، درآمد خانواده و هویت حرفه‌ای تبیین شده است. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که محدودیت‌های اجتماعی، نابرابری‌های جنسیتی و سرخوردگی‌های ایجاد شده از سوی جامعه برای دانشجویان مقاطع تحصیلی بالاتر باعث کاهش سطح امید به زندگی شده است. از سوی دیگر، بهره‌مندی از سرمایه‌های اقتصادی و هویت حرفه‌ای، رابطه مثبت و معناداری را با سطح امید به زندگی در این افراد نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: امید جوانان به آینده، سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی، چشم‌انداز شغلی و هویت حرفه‌ای

E-mail: hafrasiabi@yazd.ac.ir

^۱ استادیار، جامعه‌شناسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد، جامعه‌شناسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

^۳ استادیار، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، خراسان رضوی، ایران

^۴ کارشناس ارشد، جامعه‌شناسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

مقدمه

انسان به امید زنده است. با این حال، با مشاهده افراد می توان دریافت باورهای مختلفی در مورد آینده خود دارند. برخی آینده را روشن و همراه با موفقیت می دانند و برخی نیز آینده را تاریک و نگران کننده تصور می کنند. امیدواری به آینده، یکی از متغیرهای بسیار مهم و پرکاربرد در روان شناسی مثبت و روان شناسی سلامت است. وضعیت امید به آینده، پیامدهای مختلفی برای افراد و جوامع دارد که در بالاترین سطح، آثار خود را در قالب پیشرفت یا رکود و توقف جامعه نشان می دهد. امید، نوعی توانایی برای باورمندی به آینده ای بهتر است و بر تعاملات و روابط بین افراد تاثیر می گذارد. امید، با جلوگیری از انفعال اعضای جامعه، به زندگی آنان جهت می بخشد و موجب پویایی فرد و جامعه می گردد.

امید به آینده در اواخر سال ۱۹۶۰، در چارچوب علمی در رابطه با احساسات، سازگاری و بقا مطرح شده است (علیزاده اقدام ۱۳۹۱: ۱۹۰). در جامعه ما نیز بتازگی توجه به مسئله امید افزایش یافته است. دین اسلام نیز به اهمیت مسئله امید اشاره دارد؛ چنان که برخی از ارزش های نهفته در فرهنگ توحیدی و جهان بینی الهی - اسلامی عبارت است از: انگیزه داشتن و امیدوار بودن به رحمت حق و مثبت اندیشیدن (ملک عباسی، ۱۳۸۵: ۳۰). انسان موجودی هدفمند، جویای نشاط، خوشبختی و سعادت است و تا زمانی که به آنچه می خواهد دست نیابد، احساس خوشبختی، شادی، نشاط و سعادت نمی کند. شاید به جرات بتوان گفت همه تلاش های هر انسانی در جهت شادی و خوشبختی در آینده است (هزارجریبی، ۱۳۸۸: ۱۲۲). در واقع، امید عاملی برانگیزاننده است که افراد را قادر می سازد مسیری را انتخاب کنند که به نتیجه ای مثبت می انجامد. بنابراین می توان اذعان نمود که افراد امیدوار، هدفمند عمل می کنند (نادی، ۱۳۹۰: ۵۷).

اسنایدر و همکاران، امید را مجموعه ای شناختی مبتنی بر احساس موفقیت ناشی از منابع گوناگون و مسیرها می دانند. (اسنایدر، ۲۰۰۲: ۲۵۹) امید در مفهوم روزانه اش، یک انتظار خوب برای آینده است که در دهه های اخیر به موضوع جذابی برای محققان علاقه مند به دریافت رابطه امید با رفاه تبدیل شده است (وال^۱، ۲۰۰۶: ۳۹۲). شواهد نشان می دهد که بین بالا بودن میزان امید افراد به آینده و موفقیت آنها در فعالیت های گوناگون، از جمله: پیشرفت علمی، موفقیت های ورزشی و سلامت جسمی و روانی بهتر، ارتباط زیادی وجود دارد (اسنایدر، ۲۰۰۲: ۲۵۶). همچنین، امید با سلامت روانی و اجتماعی که با انواع

---

^۱ valle

مقیاس‌ها مانند پاسخ مثبت به مداخله پزشکی، سلامت ذهنی، نشاط و شادکامی در امور زندگی و مساله‌گشایی همبستگی مثبت دارد، پیش‌بینی می‌شود (وحیدا و کلانتری، ۱۳۸۴).

با توجه به اهمیت امید به آینده در میان اقشار مختلف جامعه به خصوص جوانان و نقش مؤثر آن در جهت‌دهی و پویایی جامعه، پژوهش حاضر به دنبال ارایه تبیینی جامعه‌شناختی از عوامل مرتبط با امید جوانان به آینده بر پایه اطلاعات به دست آمده از دانشجویان دانشگاه‌های شهر یزد است.

پیشینه پژوهش

امید، از جمله مفاهیمی است که در حوزه‌های مختلف معرفتی، از جمله ادبیات، اخلاق، فلسفه، روانشناسی و جامعه‌شناسی مورد توجه قرار گرفته است. با وجود این، مطالعات تجربی و پیمایشی محدودی پیرامون این موضوع یافت می‌شود. در ادامه به برخی از پژوهش‌های مرتبط اشاره شده است.

علیزاده اقدم (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر به امید به آینده پرداخت. نتایج نشان داد که بین سن، عملکرد تحصیلی، سرمایه فرهنگی و دینداری دانشجویان و میزان امید به آینده افراد رابطه معناداری وجود دارد و امید به آینده در مقاطع تحصیلی مختلف با هم متفاوت است. عبداللهی (۱۳۸۹) در بررسی امید به آینده دانش آموزان، به این نتیجه رسید که پایگاه اقتصادی-اجتماعی، بیشترین ارتباط را با امید به آینده آنان دارد و امید به آینده در میان دانش‌آموزان رشته‌های مختلف متفاوت است. بهروزی و محمدی (۱۳۸۷) در نتایج پژوهش خود نشان دادند بین امید به آینده زنان و مردان تفاوت وجود دارد. همچنین امید به آینده رشته‌های تحصیلی مختلف با یکدیگر متفاوت است. هزارجریبی (۱۳۸۸) در تحقیقی به این نتیجه دست یافت که هرچه میزان امید به آینده بیشتر باشد، احساس اعتماد و در نهایت، رضایت از زندگی بیشتر می‌شود و در مقابل، افرادی که امید به آینده و جامعه ندارند، رضایت کمتری از زندگی دارند. در عین حال، امید به آینده فردی بر امید به آینده اجتماعی تاثیرگذار است و از آن نیز تاثیر می‌پذیرد. پورغزین (۱۳۷۹) در پژوهشی پیرامون منابع امیدبخش بیماران مبتلا به سرطان دریافت که رفاه مادی، حمایت اجتماعی و خانواده از مهمترین عوامل تاثیرگذار بر امید به آینده این بیماران است. عسگری (۱۳۸۹) در نتایج پژوهش خود نشان داد بین حمایت اجتماعی، اضطراب اجتماعی، امیدواری و بهزیستی رابطه معناداری وجود دارد و حمایت اجتماعی و امیدواری مهمترین تبیین‌کننده‌های احساس بهزیستی در میان افراد مورد مطالعه است. علی‌پور (۱۳۹۰) در تحقیقی در مورد رضایت شغلی معلمان، نشان داد بین شادکامی

و امیدواری معلمان و رضایت شغلی آنان رابطه معناداری وجود دارد؛ به گونه‌ای که افراد بهره‌مند از شادکامی و امیدواری بالاتر، از رضایت شغلی بیشتری نیز برخوردارند. گیتی قریشی (۱۳۸۸) در پژوهش خویش به بررسی تفاوت سطح امیدواری دانشجویان سال اول و آخر رشته روانشناسی پرداخت. نتایج این تحقیق نشان داد که تفاوت معناداری بین این دو گروه از نظر میزان امیدواری آنان به آینده وجود ندارد.

روستون^۱ (۲۰۱۰) به این نتیجه رسید که امید بین استرس روانی و کیفیت زندگی، نقش میانجی دارد و افرادی که امید به آینده بالاتری دارند، از کیفیت زندگی بالاتری هم برخوردار بوده‌اند. برونک^۲ (۲۰۰۹) در مطالعه‌ای رابطه بین هدف، امیدواری و رضایت از زندگی را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد مشخص کردن هدف در زندگی، رضایت از زندگی و امیدواری را افزایش می‌دهد. شروین^۳ (۲۰۰۶) نیز در تحقیق خود به این نتیجه رسید که با افزایش امید به آینده، عزت نفس و شادکامی افزایش می‌یابد و اضطراب و افسردگی تا حد زیادی کاهش پیدا می‌کند. رودریگز^۴ (۲۰۰۶) طی تحقیقی نشان داد سبک تبیین و رضایت از زندگی، شادی و امید با هم رابطه دارند؛ کسانی که سبک تبیین مثبت دارند در مجموع شادی و امید و رضایت بیشتری از زندگی دارند. در نتیجه، بین امید و رضایت از زندگی رابطه مثبت وجود دارد. گومز و فیشر^۵ (۲۰۰۳) در نتایج تحقیق خود نشان دادند بین هویت یکپارچه، رضایت، شادی نگرش‌های مثبت و امید و هدفدار شدن زندگی ارتباط وجود دارد. پین کورات^۶ (۲۰۰۱) به این نتیجه دست یافت که تفکرات منفی با افزایش سن زیادتر می‌شود. در واقع، تفکرات مثبت جای خود را به تفکرات منفی می‌دهد و امید به آینده کاهش می‌یابد.

مبانی نظری

از نظر اسنایدر، امید یک هیجان انفعالی نیست که تنها در لحظات تاریک زندگی پدیدار شود، بلکه فرآیندی شناختی است که افراد به وسیله آن، فعالانه اهداف خویش را فراهم می‌کنند. وی معتقد است می‌توان امیدواری را به دو مفهوم مهم "تعیین جهت‌گیری هدفمند موفق" و "برنامه‌ریزی موفقیت‌آمیز" که دسترسی

¹ Rustoen

² Bronk

³ Sherwin

⁴ Rodriguze

⁵ Gomez, R. & Fisher

⁶ Pinquart

به اهداف را امکان‌پذیر می‌کند، تقسیم‌کرد (بهروزی و محمدی: ۱۳۸۷). از طرفی اسنایدر، امید را که بسیار نزدیک به خوش‌بینی است، به عنوان سازه‌ای شامل دو مولفه مفهوم‌سازی کرده است:

۱- توانایی طراحی گذرگاه‌هایی به سوی اهداف مطلوب به رغم موانع موجود؛

۲- کارگزار انگیزش برای استفاده از این گذرگاه‌ها.

طبق این تعریف، امید هنگامی نیرومند است که اهداف ارزشمندی را دربرگیرد و با وجود موانع چالش‌برانگیز اما برطرف‌شدنی، دستیابی به آنها در میان مدت ممکن باشد. جایی که ما برای رسیدن به هدف اطمینان داریم، امید غیرضروری است. جایی که مطمئن هستیم به هدف نخواهیم رسید، در این صورت ناامید می‌شویم. طبق این مفهوم‌بندی، هیجان‌های مثبت و منفی، محصول جنبی تفکر هدفمند امید و ناامیدی هستند (قاسمی، ۱۳۸۸: ۲۶).

ریمان (۱۹۷۷) تعیین هدف، نیروی راهیابی و نیروی اراده را سه جزء اصلی امید تعریف می‌کند. امیدواری بر کیفیت روابط با دیگران تاثیر می‌گذارد؛ به طوری که افراد ناامید به ندرت می‌توانند ارتباط رضایت‌بخشی برقرار نمایند. پس همواره احساس تنهایی می‌کنند، در انتظار شکست به سر می‌برند و وقایع کوچک را خیلی بد تعبیر می‌کنند (علی پور، ۱۳۹۰: ۷۳). مندلر (۱۹۷۲) معتقد است که فرد در ابتدا دچار ناامیدی و متعاقب آن دچار افسردگی می‌شود. این وضعیت با این ادراک شروع می‌شود که مدام اتفاقات منفی رخ می‌دهند یا اینکه اتفاقات مثبت رخ نمی‌دهند. حوادث منفی به عنوان موقعیت‌های شروع‌کننده‌ای عمل می‌کنند که افراد را دچار احساس ناامیدی می‌نمایند. فرد بر اثر ناامیدی به شدت غیرفعال می‌شود و نمی‌تواند موقعیت‌های مختلف خود را بسنجد و تصمیم بگیرد. ناامیدی شخص را به سرعت درهم می‌شکند و او را در برابر عوامل فشارزا، بی‌دفاع و گرفتار می‌کند. با گذشت زمان، شخص تمام امید خود را از دست می‌دهد و به جای آن افسردگی عمیق را جایگزین می‌کند. به مرور زمان، این افسردگی بر ارتباط فرد با محیط اجتماعی‌اش تاثیر می‌گذارد. بنابراین امید یا ناامیدی هرچند در زمره مشکلات فردی به نظر می‌آیند، ولی دارای دلایل و پیامدهای اجتماعی نیز هستند. میزان امید یا ناامیدی افراد می‌تواند بر تعاملات بین آنها تاثیر بگذارد- که این تعاملات در قالب سرمایه اجتماعی افراد مشخص می‌شود (به نقل از علیزاده اقدم، ۱۳۹۰: ۱۹۳)- و هم می‌تواند از چنین عواملی تأثیر بپذیرد. جیمز کلمن^۱ سرمایه اجتماعی را

^۱ Colman

منابع و انرژی‌های نهفته در جامعه می‌داند که سبب فعال‌شدن ارتباطات در میان مردم می‌شود. وی این منابع را اعتماد، همدلی، تفاهم و ارزش‌های مشترکی می‌داند که شبکه انسانی اجتماعی را به هم متصل می‌کند و امکان کارهای دسته‌جمعی را فراهم می‌آورد. از نظر کلمن سرمایه اجتماعی منبعی است که می‌تواند سطح روابط فردی را به سطح روابط اجتماعی ارتقا دهد و دو عنصر اساسی دارد: یکی ساخت اجتماعی و دیگری کنش‌های کنشگران. او از اعتماد، اختیار، تعهدات، انتظارات و هنجارها به عنوان عناصر سرمایه اجتماعی یاد می‌کند و بر نقش گروه‌های نخستین مانند، خانواده، دوستان، همسایگان و محله در تولید سرمایه اجتماعی تاکید دارد (وحید، ۱۳۸۲: ۶۲).

برخورداری از سرمایه فرهنگی مناسب مانند مهارت‌ها و مدارک، زمینه‌ای برای تقویت امید هستند. عامل دیگری که در این میان موثر است، هویت به‌ویژه هویت حرفه‌ای و مرتبط با نقش اجتماعی فرد است. اغلب افراد دارای هویت قوی‌تر و با درجه دل‌بستگی بیشتر به نقش اجتماعی و حرفه‌ای خود از امیدواری بالاتری برخوردارند. پیتر بورک^۱ بر این باور است که افراد در تمام موقعیت‌ها حامل دیدگاهی کلی یا همان خود آرمانی در مورد خودشان هستند. بورک قصد بررسی برجستگی هویت فرد را ندارد، بلکه درصدد آن است تا پویایی درونی خود را هنگامی که افراد در پی اثبات هویت مرتبط با نقش خویش هستند بررسی کند. در مجموع، بورک معتقد است وقتی هویت نقشی افراد متحقق نمی‌شود، افراد دچار کاهش اعتماد به نفس، اضطراب، پریشانی، از بین رفتن خوش‌بینی و احساس‌های منفی دیگر می‌شوند و در نقطه مقابل، اگر هویت نقشی افراد به طور مداوم در کنش متقابل با دیگران متحقق شود، افراد تعهداتشان را نسبت به دیگران گسترش خواهند داد، پیوندهای عاطفی عمیقی را با دیگران برقرار خواهند کرد و در نهایت نگرش مثبت‌تری به آینده خواهند داشت (بورک، ۲۰۰۶: ۱۷). استرایکر نیز معتقد است عدم تثبیت هویت موجب می‌شود فرد احساس ناامیدی، خجالت‌زدگی، گناه، عصبانیت و سایر احساس‌های منفی را تجربه کند که این امر موجب می‌شود فرد به هویت خاص خود در آینده تعهدی نداشته باشد یا از میزان تعهد خود بکاهد و در پی هویت جدیدی برآید (استس، ۲۰۰۷: ۱۱۵). از نظر گلاسر نیز افرادی که در طول زندگی خود هویتی موفق دارند، احساس نشاط، امیدواری، سرزندگی و اعتماد به نفس دارند و در رابطه با سایر افراد از تعاملی سازنده و پویا برخوردارند (اسکندری فرد، ۱۳۹۰: ۴۵).

---

^۱.Burke

رابینسون^۱ معتقد است امید در تمام زندگی عنصری ضروری است. امید با نیروی نافذ خود سامانه فعالیتی را تحریک می‌کند تا بتواند تجربه‌های نو کسب نماید و نیروهای تازه‌ای را در انسان ایجاد کند. به طور کلی زمانی که شخص در دشواری‌ها و بحران‌های زندگی قرار می‌گیرد، احساس امیدواری در فرد امیدوار زنده می‌شود و این امید است که پس از بحران‌ها آرامش را به فرد باز می‌گرداند (رابینسون، ۱۹۸۳).

یکی از زمینه‌های اصلی و مهم در بوجود آمدن احساس نشاط و شادی، وجود امید نسبت به خود، زندگی و آینده است. احساس اضطراب و نگرانی با عدم امید به آینده رابطه مستقیم دارد. امید به آینده دست یافتن به هدف یا انتظار دستیابی به هدف است؛ به گونه‌ای که "شو" تئوری امید را تئوری انگیزش نامیده است (کمپل، ۱۹۸۱). یو، فرلنگ^۲ معتقدند امیدواری پیوندی است میان رفتارهای مرتبط با هدف و باورهای فرد برای رسیدن به این اهداف. میزان امیدواری بالا با بهزیستی بیشتر همراه است. امیدواری از طریق تجارب موفقیت‌آمیز زندگی افزایش می‌یابد و به واسطه‌ی تجارب شکست تقلیل می‌یابد (یو، فرلنگ، ۲۰۰۸).

با توجه به تعاریف و دیدگاه‌های موجود در مورد امید، می‌توان گفت میزان امیدواری فرد تحت تأثیر عوامل مختلف فردی، تعاملی و اجتماعی قرار دارد. به عبارت دیگر، امید به آینده به عنوان یک جهت‌گیری ذهنی، با شرایط و زمینه اجتماعی کنشگران در ارتباط است. عواملی همچون رشته و وضعیت تحصیلی و ویژگی‌های فردی همچون جنسیت در این زمینه مهم به نظر می‌رسند. از سوی دیگر، منابع در اختیار کنشگران همچون سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی در امید یا ناامیدی نقش برجسته‌ای دارد؛ چنان‌که نظریه‌پردازان مختلف سرمایه اجتماعی (پاتنام، ۲۰۰۲؛ کلمن، ۱۹۹۸) معتقدند افراد دارای شبکه اجتماعی قوی که به نوعی با اجتماع خود پیوند خورده‌اند و می‌توانند در موقعیت‌های مختلف از حمایت اجتماع و روابط خود بهره‌مند شوند، از امیدواری بیشتری برخوردارند. به عنوان مثال، از نظر اوسلانر اعتماد به افراد دیگر به عنوان بعدی مهم از سرمایه اجتماعی، با نگرش‌های خوش‌بینانه ارتباط دارد. افرادی که معتقدند آینده روشن است و آنها نیز می‌توانند به این روشنایی کمک کنند، بیشتر به دیگران اعتماد می‌کنند (اوسلانر و بادسکو، ۲۰۰۲: ۷). به نظر او اعتماد بر دو ویژگی بنیادین شخصیتی استوار است: یکی، خوش‌بینی و دیگری، توانایی کنترل جهان یا حداقل توانایی کنترل زندگی خود. به نظر او خوش‌بینی با اعتماد تعمیم‌یافته ارتباط دارد. همچنین او استدلال می‌کند که سنجه‌های ذهنی آسایش و رفاه، بیشتر از سنجه‌های عینی

¹ Robinson

² You, Furlong

همچون شرایط اقتصادی، با اعتماد رابطه دارد. گیدنز اعتماد را یکی از مهمترین ضرورت‌های عصر شهرنشینی و مدرنیته به شمار می‌آورد. به نظر وی افراد در بسیاری از محیط‌های شهری، دائماً با کسانی تعامل دارند که آنها را خوب نمی‌شناسند یا قبلاً هرگز ندیده‌اند و این تعامل به صورت تماس‌های نسبتاً موقت و گذرا انجام می‌شود. از نگاه گیدنز، نقطه مقابل اعتماد حالتی ذهنی است که همان ناامیدی، نگرانی و هراس وجودی است. او اعتماد را در شرایط مدرنیته، با مخاطره مرتبط می‌داند و معتقد است که هر دو به زمان و مکان مربوطند و آینده را سامان می‌بخشند (گیدنز، ۱۳۸۴: ۱۷۴).

فرضیه‌های پژوهش

۱. بین میزان امید جوانان به آینده از لحاظ متغیرهای زمینه‌ای (زنان و مردان، گروه‌های سنی، مقاطع تحصیلی، رشته‌های تحصیلی، ترم‌های تحصیلی، تحصیلات والدین و درآمد والدین) تفاوت معناداری وجود دارد.
۲. بین سرمایه اجتماعی و میزان امید جوانان به آینده، رابطه معناداری وجود دارد.
۳. بین سرمایه فرهنگی و میزان امید جوانان به آینده، رابطه معناداری وجود دارد.
۴. بین چشم‌انداز شغلی و میزان امید جوانان به آینده، رابطه معناداری وجود دارد.
۵. بین هویت حرفه‌ای و میزان امید جوانان به آینده، رابطه معناداری وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به طرح تحقیق، از رویکرد کمی و راهبرد پیمایش برای انجام این پژوهش استفاده شده است. گردآوری داده‌ها به کمک پرسشنامه به عنوان رایج‌ترین تکنیک تحقیقات پیمایشی انجام شد. روایی محتوایی پرسشنامه به روش صوری و سازه‌ای مورد ارزیابی قرار گرفت. در روایی صوری مقیاس‌ها و گویه‌ها توسط استادان جامعه‌شناسی و روان‌شناسی ارزیابی شد. از تکنیک تحلیل عامل نیز برای اطمینان از روایی سازه‌ای استفاده شد. برای دستیابی به پایایی، ضریب آلفای کرونباخ، همسازی درونی گویه‌ها و مقیاس‌های پرسشنامه بررسی شد که این ضریب برای تمام مقیاس‌ها بالای ۰/۷ به دست آمد.

جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان در حال تحصیل دانشگاه‌های یزد در سال ۱۳۹۳-۱۳۹۲ (دانشگاه سراسری، دانشگاه آزاد، دانشگاه پیام نور و دانشگاه علمی کاربردی) برابر ۴۱۶۰۰ نفر است. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران با سطح اطمینان ۹۵ درصد و حداکثر واریانس ۰/۲۵ تعداد ۴۵۰ نفر در نظر

گرفته شد. روش نمونه‌گیری این تحقیق طبقه‌ای است. ابتدا با توجه به نسبت دانشجویان هر دانشگاه تعداد نمونه مورد بررسی هر دانشگاه مشخص شد. سپس دانشجویان به پنج گروه تحصیلی شامل فنی - مهندسی، علوم انسانی، علوم پایه، منابع طبیعی و هنر تقسیم شدند و نمونه از میان آنان انتخاب شد.

تعریف مفاهیم و متغیرها

امید به آینده

امید، یک انتظار خوب برای آینده است. همچنین تمایلی که با انتظار وقوع مثبت همراه است یا به عبارت دیگر، ارزیابی مثبت از آنچه فرد متمایل است و می‌خواهد که به وقوع بپیوندد (هزارجریبی، ۱۳۸۸: ۱۲۲). برای سنجش متغیر امید به آینده، بخشی از مقیاس گرایش به امیدواری بزرگسالان اسنایدر استفاده شد.

سرمایه اجتماعی

شبکه‌ای از روابط فردی و گروهی که هر فردی در اختیار دارد و آن شامل همه منابع واقعی و بالقوه‌ای است که در اثر عضویت در شبکه کنشگران با سازمان‌ها به دست می‌آید. این سرمایه شامل تکالیف و الزامات اجتماعی و روابط اجتماعی یا پیوندهاست (قادرزاده، ۱۳۹۰: ۴۴). برای سنجش سرمایه اجتماعی از پرسشنامه استاندارد پیرامون سه بعد سرمایه اجتماعی شامل اعتماد، مشارکت و هنجار اجتماعی استفاده است.

سرمایه فرهنگی

سرمایه فرهنگی، مجموعه‌ای از داشته‌های نمادین است که از یک سو به معلومات کسب شده بر می‌گردد و از سوی دیگر، به صورت موفقیت‌های مادی، سرمایه به حالت عینیت یافته، میراث فرهنگی به شکل اموال جلوه می‌کند و سرانجام سرمایه فرهنگی می‌تواند به حالت نهادینه در جامعه به صورت عناوین، مدارک تحصیلی، و... که به استعدادها فرد عینیت می‌بخشد جلوه‌گر شود (شویره و فونتن، ۱۳۸۵: ۹۶). سرمایه فرهنگی در قالب پرسشنامه‌ای اندازه‌گیری شد. این پرسشنامه شامل سه بخش است و هر بخش یکی از ابعاد سرمایه فرهنگی (تجسم یافته، عینیت یافته، و نهادینه شده) را سنجیدند.

چشم انداز شغلی

چشم‌انداز به معنای مقصد و آرمان است و هدف آن محتمل ساختن آینده‌های مطلوب است (مومن ۱۳۹۱: ۲). چشم‌انداز شغلی مربوط به نگاه و دید مثبتی که فرد نسبت به آینده شغلی خود در جامعه دارد، است. برای سنجش متغیر چشم‌انداز شغلی از پرسشنامه محقق‌ساخته در قالب طیف لیکرت پنج گزینه‌ای استفاده شد.

هویت حرفه‌ای

هویتی است که در نتیجه بر عهده گرفتن نقش‌های اجتماعی در یک گروه رسمی شکل می‌گیرد. در دنیای معاصر که با تقسیم کار و تخصصی‌شدن بازشناخته می‌شود، در اینجا به معنای میزان تعلق خاطر و بازشناسی خویشتن به نقش دانشجویی تعریف شده است. متغیر هویت حرفه‌ای با استفاده از پرسشنامه در طیف لیکرت پنج گزینه‌ای مورد سنجش قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

نمونه این پژوهش شامل ۴۵۰ دانشجوی در شهر یزد است که ۳۸/۴ درصد آنها در دانشگاه سراسری، ۲۴/۹ درصد دانشگاه آزاد، ۱۸/۹ درصد پیام نور و ۱۷/۸ درصد در دانشگاه علمی کاربردی در حال تحصیل هستند. از بین این نمونه ۲۳۰ نفر زن و ۲۲۰ نفر مرد، سن آنها بین ۱۸ تا ۳۷ سال و میانگین سنی آنها ۲۲/۵ سال است. ۳۲/۲ درصد پاسخگویان در رشته‌های فنی مهندسی، ۲۴/۲ درصد در علوم انسانی، ۲۵/۳ درصد در علوم پایه، ۹/۳ درصد در منابع طبیعی و ۸/۹ درصد در رشته هنر تحصیل می‌کنند. از نظر مقطع تحصیلی، کاردانی ۴۳ نفر (۹/۶ درصد)، ۲۹۵ نفر (۶۵/۶ درصد) دانشجویان در مقطع کارشناسی، ۸۳ نفر (۱۸/۴ درصد) در مقطع کارشناسی ارشد و ۲۹ نفر (۶/۴) در مقطع دکترا هستند. در مورد میزان امید به آینده دانشجویان که در جدول شماره ۱ آمده است، اکثریت دانشجویان شامل ۲۳۱ نفر (۴۸/۷ درصد) میزان امید به آینده بالایی را گزارش کرده‌اند. همچنین ۱۳۸ نفر (۳۰/۷ درصد) پاسخگویان امید به آینده متوسطی و تنها ۸۱ نفر از پاسخگویان معادل ۱۸ درصد امید به آینده پایینی را گزارش کرده‌اند. همچنین میانگین امید به آینده پاسخگویان ۱۷/۵ است.

جدول ۱: توزیع فراوانی دانشجویان بر حسب امید به آینده

متغیر	میزان	درصد	میانگین
امید به آینده	کم	۱۸	۱۷/۵
	متوسط	۳۰/۷	

	۴۸/۷	زیاد	
--	------	------	--

آزمون فرضیه ها

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول همانطور که در جدول ۲ آمده است، نشان داد میان امید به آینده زنان و مردان تفاوت وجود دارد و با توجه به سطح معناداری، این فرضیه مورد تایید قرار گرفت. مردان نسبت به زنان از امید به آینده بالاتری برخوردارند.

جدول شماره ۳ نتایج بررسی تفاوت میانگین امید به آینده را به تفکیک مقاطع تحصیلی نشان می دهد. میانگین نمرات نشان می دهد که بیشترین امید به آینده مربوط به دانشجویان دوره دکترا (۱۸/۶۹) و کمترین آن مربوط به دانشجویان دوره کارشناسی ارشد (۱۴/۶۲) می باشد. همچنین با توجه به سطح معناداری، فرض تفاوت بین میانگین امید به آینده مقاطع مختلف تایید می شود.

مقایسه میانگین نمرات دانشجویان رشته های مختلف مورد بررسی نشان می دهد (جدول ۴) که بیشترین میزان امید به آینده مربوط به دانشجویان رشته علوم پایه (۱۹/۲۲) و کمترین آن مربوط به دانشجویان منابع طبیعی (۱۳/۱۷) می باشد. همچنین سطح معناداری این آزمون کمتر از ۰/۰۵ می باشد در نتیجه فرض تفاوت بین میانگین امید به آینده رشته های مختلف تایید می شود.

جدول ۲: امید به آینده بر حسب جنسیت

جنسیت	میانگین	T	سطح معناداری
زن	۱۷/۰۵	-۱/۹۰۳	.۰۳۱
مرد	۱۸/۰۶		

جدول ۳: آزمون تفاوت امید به آینده بر حسب مقطع تحصیلی

مقطع تحصیلی	فراوانی	میانگین	F	سطح معناداری
کاردانی	۴۳	۱۷/۴۲	۹/۷۸۸	۰/۰۰۰
کارشناسی	۲۹۵	۱۸/۲۷		
کارشناسی ارشد	۸۳	۱۴/۶۲		
دکترا	۲۹	۱۸/۶۹		

		۱۷/۵۴	۴۵۰	کل
--	--	-------	-----	----

جدول ۴: آزمون تفاوت میزان امید به آینده بر حسب رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	فراوانی	میانگین	F	سطح معناداری
فنی مهندسی	۱۴۵	۱۸/۶۲	۱۴/۵۵۰	۰/۰۰۰
علوم انسانی	۱۰۹	۱۷/۱۶		
علوم پایه	۱۱۴	۱۹/۲۲		
منابع طبیعی	۴۲	۱۳/۱۷		
هنر	۴۰	۱۴/۵۳		
کل	۴۵۰	۱۷/۵۴		

بر اساس آمار جدول ۳ بین ترم تحصیلی دانشجویان و امید به آینده آنان رابطه وجود دارد. در نتیجه، با بالا رفتن ترم تحصیلی امید به آینده دانشجویان نیز افزایش می یابد و فرضیه مورد تایید قرار می گیرد. بر این اساس می توان گفت با افزایش زمان سپری شده در دانشگاه، بر امید به آینده دانشجویان افزوده می شود.

نتایج حاصل از همبستگی بین دو متغیر نشان داد، بین تحصیلات پدر و امید به آینده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ به گونه ای که افرادی که تحصیلات پدرانشان بالاتر است، نسبت به آینده خوشبین تر بوده و از امید به آینده بیشتری برخوردارند.

نتایج حاصل از همبستگی پیرسون بین دو متغیر هویت حرفه ای و امید به آینده نشان می دهد رابطه مثبت و معناداری بین این دو متغیر وجود دارد؛ به گونه ای که افرادی که هویت حرفه ای قوی تری دارند، از امید به آینده بالاتری نیز برخوردارند.

فرضیه دیگر این پژوهش در مورد رابطه سرمایه اجتماعی و امید به آینده است. نتایج همبستگی بین این دو متغیر نشان می دهد رابطه مثبت و معناداری بین این دو متغیر وجود دارد. به عبارت دیگر، دانشجویانی که سرمایه اجتماعی بالاتری دارند، امید به آینده بالاتری نیز گزارش کرده اند.

بین سرمایه فرهنگی و امید به آینده رابطه وجود دارد. طبق نتایج بدست آمده (جدول ۶) بین سرمایه فرهنگی و امید به آینده دانشجویان رابطه معناداری دیده می شود. بر اساس ضریب پیرسون این رابطه مثبت

می باشد و افرادی که از سرمایه فرهنگی بالاتری برخوردارند، امید به آینده بالاتری نیز دارند. در نتیجه این فرضیه نیز تایید می شود.

نتایج حاصل از همبستگی بین چشم انداز شغلی و امید به آینده نشان داد بین این دو متغیر رابطه معنادار وجود دارد. در نتیجه، دانشجویانی که از چشم انداز شغلی مثبت تری برخوردارند، امید بیشتری به آینده گزارش کرده‌اند. در نتیجه این فرضیه مورد تایید قرار می گیرد.

جدول ۵: ماتریس همبستگی بین متغیرهای فاصله ای

متغیرها	امید به آینده	تحصیلات پدر	ترم تحصیلی	هویت حرفه ای	سرمایه اجتماعی	سرمایه فرهنگی
تحصیلات پدر	۰/۱۲۳**					
ترم تحصیلی	۰/۲۷۲**	۰/۱۱۲*				
هویت حرفه ای	۰/۱۹۷**	۰/۰۰۴	۰/۰۳۳			
سرمایه اجتماعی	۰/۱۰۸*	۰/۰۳۵	۰/۰۸۷	۰/۳۸۱**		
سرمایه فرهنگی	۰/۰۹۷*	۰/۲۱۸**	۰/۱۷۱**	۰/۲۰۰**	۰/۲۵۴**	
چشم انداز شغلی	۰/۱۸۷**	۰/۰۵۷	۰/۰۲۶	۰/۴۳۱**	۰/۳۱۰**	۰/۱۸۲**

** رابطه در سطح ۹۹ درصد معنادار است. * رابطه در سطح ۹۵ درصد معنادار است.

به منظور بررسی همزمان رابطه مجموعه عوامل مرتبط با امید به آینده، از رگرسیون چندمتغیره به روش گام به گام استفاده شد. براساس نتایج این آزمون، متغیرهای ترم تحصیلی، هویت حرفه ای، درآمد خانواده، سن و جنسیت وارد مدل رگرسیون شد. مجموع این پنج متغیر، میزان ناچیزی (۱۴ درصد) از تغییرات امید به آینده را تبیین کردند.

جدول ۷: خلاصه مدل رگرسیون امید به آینده

R	R2	S.E
۰/۳۹۳	۰/۱۴۵	۵/۲۵

نام متغیر	Beta	T	Sig
مقدار ثابت	-	۳/۷۴۶	۰/۰۰۰
ترم تحصیلی	۰/۲۷۳	۶/۲۲۳	۰/۰۰۰
هویت حرفه ای	۰/۱۹۲	۴/۳۹۴	۰/۰۰۰
درآمد خانواده	۰/۱۴۲	۳/۲۴۱	۰/۰۰۱
سن	-۰/۱۱۶	-۲/۶۰۳	۰/۰۱۰

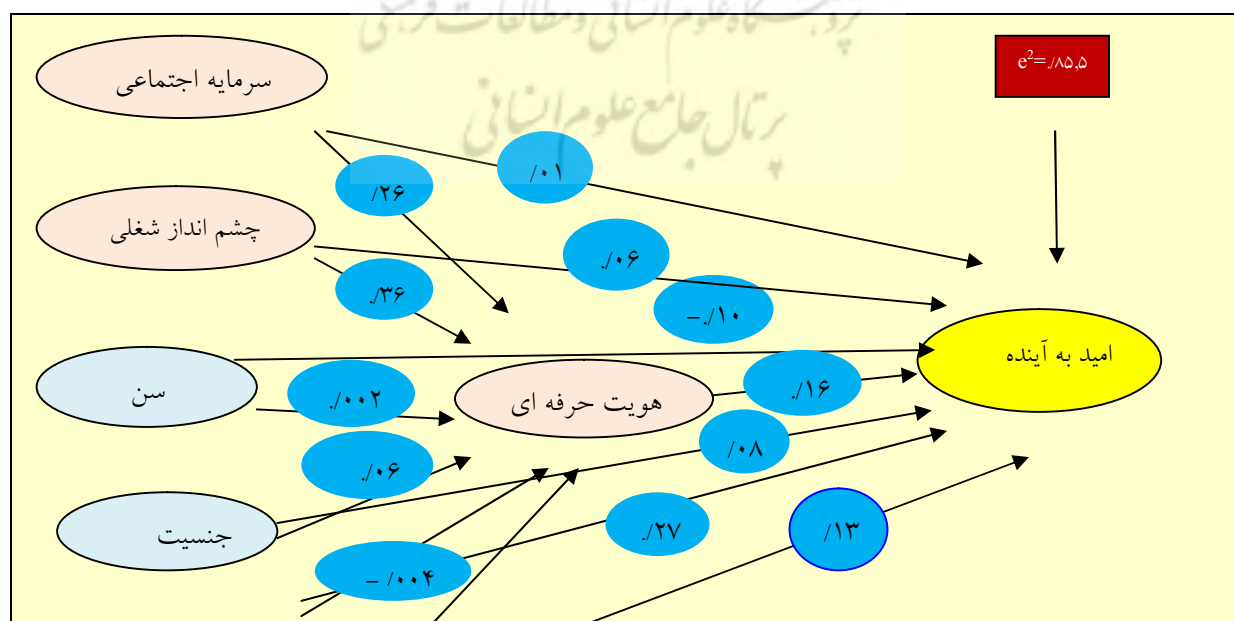
۰/۰۳۷	۲/۰۹۷	۰/۰۹۳	جنسیت
-------	-------	-------	-------

روابط بین متغیرهای تحقیق در قالب مدل تحلیل مسیر نیز مورد بررسی قرار گرفت (جدول ۸). متغیر ترم تحصیلی با ۰/۲۶ درصد اثرگذاری کل، دارای بیشترین تأثیر مثبت بر متغیر امید به آینده می‌باشد. متغیر هویت حرفه ای با ۰/۱۶ درصد اثرگذاری کل، رتبه دوم را دارد. همچنین متغیر درآمد خانواده با ۰/۱۲ درصد اثرگذاری کل رتبه سوم را دارد. پس از آن متغیر چشم انداز شغلی با ۰/۱۱ درصد اثرگذاری کل رتبه چهارم را دارد. متغیر سن با ۰/۰۹- اثرگذاری و بعد از آن جنسیت با ۰/۰۸ درصد اثرگذاری دارای رتبه پنجم و ششم و متغیر سرمایه اجتماعی ۰/۰۵ کمترین تأثیر را بر امید به آینده داشته است.

جدول ۸: اثر متغیرها بر امید به آینده

متغیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	کل
هویت حرفه ای	.۱۶	--	.۱۶
ترم تحصیلی	.۲۷	-/۰۰۰۶	.۲۶
جنسیت	.۰۸	/۰۰۰۹	.۰۸
سن	-/۱۰	/۰۰۰۳	-/۰۹
درآمد خانواده	.۱۳	-/۰۱	.۱۲
سرمایه اجتماعی	.۰۱	/۰۰۰۴	.۰۵
چشم انداز شغلی	.۰۶	/۰۰۵	.۱۱

نمودار ۱: تحلیل مسیر متغیرهای تحقیق

ترم تحصیلی

-/۰۷

درآمد خانواده

بحث و نتیجه گیری

با وجود اینکه امید به آینده بیشتر به عنوان یک متغیر روان‌شناختی در نظر گرفته می‌شود، اما تا حدود زیادی اجتماعی است؛ به این معنا که تأثیر زیادی در روابط و زندگی اجتماعی افراد دارد و از طرفی تحت تأثیر عوامل اجتماعی مختلف است. این پژوهش با هدف بررسی عوامل اجتماعی مرتبط با امید به آینده انجام شد. اهمیت امید به آینده در مورد جوانان به خصوص دانشجویان به عنوان آینده‌سازان جامعه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نتایج نشان داد میزان امید به آینده در میان دانشجویان در سطح متوسط رو به بالایی قرار دارد که همسو با نتایج تحقیق علیزاده اقدام (۱۳۹۰) است.

نتایج نشان داد مردان نسبت به زنان میزان امید به آینده بالاتری دارند که همسو با نتایج پژوهش بهروزی و محمدی (۱۳۸۷) است. شاید بتوان گفت محدودیت‌های اجتماعی و نابرابری جنسیتی، خوش‌بینی یا امید زنان به آینده را تحت تأثیر قرار می‌دهد و موجب کاهش آن می‌شود. مقایسه امید به آینده بین دانشگاه‌های مختلف نیز نشان داد، بین امید به آینده دانشجویان دانشگاه‌های مختلف تفاوت وجود دارد و دانشجویان دانشگاه آزاد بالاترین میزان امید به آینده را دارند. به نظر می‌رسد بهرمندی بیشتر از سرمایه‌های اقتصادی موجب شده این افراد احتمال موفقیت و رسیدن به اهداف خود را محتمل‌تر بدانند و به آینده امید بیشتری داشته باشند. از نظر مقاطع تحصیلی، دانشجویان دوره دکترا بیشترین و دانشجویان دوره کارشناسی ارشد کمترین میزان امید به آینده را داشتند که همسو با تحقیق علیزاده اقدام (۱۳۹۰) است. بین ترم تحصیلی دانشجویان و امید به آینده رابطه معناداری وجود دارد. در نتیجه با بالا رفتن ترم تحصیلی، امید به آینده دانشجویان نیز افزایش می‌یابد. بر این اساس می‌توان گفت با افزایش زمان سپری‌شده در دانشگاه، بر امید به آینده دانشجویان افزوده می‌شود. یکی دیگر از یافته‌های این پژوهش نشان داد بین رشته‌های مختلف

تحصیلی و امید به آینده دانشجویان تفاوت وجود دارد که همسو با نتایج پژوهش عبداللهی (۱۳۸۹) و بهروزی و محمدی (۱۳۸۷) است.

پاسخگویانی که پدرانشان از تحصیلات بالاتری برخوردارند، امید به آینده بالاتری داشته‌اند. امید یعنی داشتن برنامه برای زندگی که معمولا افراد تحصیلکرده هدفمند عمل می‌کنند و برای آینده خویش برنامه‌ریزی دارند. این عامل نگرش فرزندان را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد و امید آنها را به آینده فزونی می‌بخشد

نتایج حاصل از بررسی رابطه بین دو متغیر هویت حرفه‌ای و امید به آینده نشان داد، افرادی که هویت حرفه‌ای بالاتری دارند از امید به آینده قوی‌تری نیز برخوردارند- همسو با نتایج پژوهش گومز و فیشر (۲۰۰۳) استرایکر، بورک و گلاسر در این مورد که وجود هویت با ثبات با امید به آینده بالا ارتباط معناداری دارد.

همچنین سرمایه‌های زندگی انسان به آنها امید می‌دهد و موجب هدفدار شدن زندگی می‌شود در نتیجه در این پژوهش به بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و اجتماعی و امید به آینده پرداخته شد. نتایج نشان داد که رابطه معنادار و مثبتی بین این متغیرها وجود دارد که همسو با نتایج تحقیق علیزاده اقدام (۱۳۹۰) و از طرفی همسو با نظریه ریمان (۱۹۷۷) و مندلر (۱۹۷۲) در رابطه با شبکه روابط و سرمایه اجتماعی با امید به آینده افراد است، زیرا ارتباط با افراد و محیط اجتماعی موجب کاهش افسردگی و افزایش امید به آینده می‌شود.

براساس یافته‌های استنباطی، دانشجویانی که چشم انداز شغلی مثبت‌تری داشته‌اند از میزان امید به آینده بالاتری نیز برخوردارند و نسبت به آینده خوش‌بین‌تر هستند. نتایج حاصل از بررسی رگرسیون نیز نشان داد متغیرهای ترم تحصیلی، هویت حرفه‌ای، درآمد خانواده، سن و جنسیت مهمترین متغیرهای تبیین‌کننده امید به آینده هستند. افزایش برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های اجتماعی در رابطه با افزایش سرمایه‌های زندگی افراد از جمله سرمایه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند موجب افزایش امید به آینده در بین افراد شود. همچنین دانشگاه‌ها می‌توانند با شناخت توانمندی‌های دانشجویان و کمک به آنها در جهت شکوفا کردن این استعدادها میزان امید به آینده آنان را افزایش دهند و زمینه موفقیت آنان را در زندگی تحصیل و اشتغال فراهم آورند.

منابع

- اسکندری فرد، حسین. (۱۳۹۱). "بررسی رابطه بین میزان فعالیت‌های پرورشی مدارس و ابعاد هویتی دانش‌آموزان". فصلنامه روان‌شناسی تربیتی. شماره بیست و پنجم، سال هشتم: ۱۳۶-۱۱۴.
- بهروزی، نوروز و محمدی، نوراله. (۱۳۸۷). "بررسی رابطه معنای زندگی و امیدواری در دانشجویان دانشگاه شیراز". مجموعه مقالات چهارمین سمینار سراسری بهداشت روانی.
- شویره، کریستی یین و فونتین، اولیویه. (۱۳۸۵). واژگان بوردیو. مرتضی کتبی. تهران: نشر نی
- عبدالمهدی، مهرناز. (۱۳۸۹). "تبیین جامعه‌شناختی امید به آینده". رشد آموزش اجتماعی. شماره دوم: ۴۱-۳۴.
- عسگری، پرویز و شرف‌الدین، هدی. (۱۳۸۹). "رابطه اضطراب اجتماعی، امیدواری و حمایت اجتماعی با احساس ذهنی بهزیستی در دانشجویان". فصلنامه یافته‌های نو در روانشناسی. دوره ۳، شماره ۹: ۳۶-۲۵.
- علیزاده اقدم، محمد باقر. (۱۳۹۱). "بررسی میزان امید به آینده در بین دانشجویان و عوامل موثر بر آن". جامعه‌شناسی کاربردی. سال ۲۳، شماره چهارم: ۲۰۶-۱۸۹.
- قادر زاده، امید. (۱۳۹۰). "تاثیر اشکال مختلف سرمایه بر هویت جمعی زنان". زن در توسعه و سیاست. سال نهم، شماره سوم: ۶۵-۳۵.
- قاسمی، افشان و عابدی، احمد. (۱۳۸۸). "اثربخشی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان شادکامی سالمندان". دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی. شماره چهل و یک: ۴۰-۱۷.
- گیتی قریشی، اشرف السادات. (۱۳۸۸). "سطح امیدواری در دانشجویان سال اول و سال آخر رشته روان‌شناسی". اندیشه و رفتار. دوره سوم، شماره دوازدهم: ۵۶-۴۵.
- ملک عباسی. (۱۳۸۵). "چگونگی شکل‌گیری هویت دینی". ماهنامه رشد آموزش راهنمایی تحصیلی. دوره دوازدهم، شماره بیست و پنجم: ۳۶-۵۶.
- نادى، محمدعلی و سجادیان، ایلناز. (۱۳۹۰). "تحلیل روابط بین معنای معنوی با بهزیستی معنوی، شادی ذهنی، رضایت از زندگی، شکوفایی روان‌شناختی، امید به آینده و هدفمندی در زندگی دانشجویان". طلوع بهداشت. سال دهم، شماره سوم: ۶۸-۵۴.

- وحید، فریدون و کلانتری، صمد. (۱۳۸۲). "رابطه سرمایه اجتماعی با هویت اجتماعی دانشجویان: مطالعه موردی یازده دانشگاه دولتی شهر تهران". مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان. سال هفدهم، شماره دوم: ۵۹-۹۲.
- هزارجریبی، جعفر و پروانه آستین افشان. (۱۳۸۸). "بررسی عوامل موثر بر نشاط اجتماعی (با تاکید بر استان تهران)". جامعه شناسی کاربردی. سال بیستم، شماره اول: ۱۱۹-۱۴۶.
- هزارجریبی، جعفر و رضا صفری شالی. (۱۳۸۸). "بررسی رضایت از زندگی و جایگاه و احساس امنیت در آن: مطالعه در بین شهروندان تهرانی". فصلنامه انتظام اجتماعی. سال اول، شماره سوم: ۷-۲۸.

- Bronk, k. c., Hill, P.L, Lapsley, D.k., Talib, T.L.&Finch, H. (2009). "**Purpose, hope, and Life Satisfaction in three age groups**". Journal of positive psychology, Vol. 4: 500- 510.
- Burke; P. (2006). "**Identity change**". Social Psychology Quarterly, Vol. 69; 81-96.
- Gomez, R. & Fisher, J. W. (2003). "**Domains of spiritual Well-being and Development and Validation of the Spiritual Well-being Questionnaire**". Personality and Individual Difference, 35:1975-1991.
- Pinqart, M. (2001). "**Age differences in perceived positive Affect, negative affect and affect balance in middle and old age**". Journal of Happiness Studies, Vol. 2: 375- 405.
- Robinson, L. (1983). **Psychiatric Nursing: Human Experience**. NewYork:Saunders Company
- Rodriguze, D. (2006). "**Colombian happiness, hope on interdisciplinary look at the correlation between explanatory style, cultural and satisfaction**". Journal of Personality and Social Psychology, Vol. 52: 1260 – 1284.
- Rustoen, T., Cooper B. A., Miaskowski, C. H.(2010)."**The Importance of Hope as a Mediator of Psychological Distress and Life Satisfaction in a Community Sample of Cancer Patients**". Cancer Nursing.Vol.33 (4):258-67.
- Sherwin, E.D., Elliott, T.R., Rybarczyk, B.D., Frank, R.G., Hanson, S. & Hoffman, J. (2006). "**Negotiating the reality of care giving: hope, burnout and nursing**". Journal of Social and Clinical Psychology, 11: 129-139.

- Snyder C. R, Harris C., Anderson J. R. (1991). **"The will and the ways: development and validation of an individual-differences measure of hope"**. Journal of Personality and Social Psychology, 60: 570-585.
- Snyder C. R., Rand K. L., Siigmon D. R.(2002). **"Hope theory: A member of positive psychology family"**. In C. R. Snyder & Lopez. Handbook of positive psychology. New York: Oxford University Press: 257-256.
- Steger M. F., Kawabata Y., Shimai S. (2008).**"The meaningful life in Japan and the United States: Levels and correlates of meaning in life"**. Journal of Research in Personality, 42: 660–678.
- Stets, J. E. (2007). **"Identity Theory and Emotion"**. In Handbook of the Sociology of Emotions, by Jan E. Stets and Jonathan H. Turner(Eds.) United States of Amrica: Springer.
- Valle. M.f. (2006). **"An analysis of hope as a psychological strength"**. Journal of School Psychology. 44: 393-406.
- You, S., Furlong, M. J. , Felix, E., Sharkey, J. D., &Tanigawa, D. (2008). **"Relations among school connectedness, hope, life satisfaction, and bully victimization"**. Psychology in the Schools, 45: 5-25.

A Study on Social Factors Affected Youth Hope to Future (Case Study: University Students in Yazd)

Hossein Afrasiabi

Ph.D., Assistant Professor in Sociology, Yazd University, Yazd, Iran

Fahimeh Khoobyari

Master degree in Sociology, Yazd University, Yazd, Iran

Shafie Ghodrati

Ph.D., Assistant Professor, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Khorasanrazaavi, Iran

Saeid Dashtizad

Master degree in Sociology, Yazd University, Yazd, Iran

Received: 24 Feb. 2016

Accepted: 24 May 2016

Hope to future is a vital factor for social welfare, individual happiness and a source of social dynamism and progress. The study is to investigate the social factors affected youth (university students in Yazd) hope to future. The research conducted in quantitative approach and research method was survey. Data gathered through a questionnaire answered by 450 students of Yazd city universities who were selected by random cluster sampling method. Descriptive results showed that youth's hope was upper than average scale and hope changed based on grade and field. Also, men reported more hope to future than woman. Semester, family income, professional identity, age and gender are the most important explanatory variables in hope to future for the sample. Proper planning can help students to recognize and strength the capabilities of belonging to the social role and hope to future and improve their success in life, education and employment.

Keywords: Hope, Social Capital, Culture Capital, Career Prospects and Professional Identity